ЕКО-СТАЖУВАННЯ У НІМЕЧЧИНІ

У рамках проекту ЄС програми ТЕМПУС «Екологічна освіта в Білорусі, Росії й Україні» з 1 по 5 лютого 2016 року на базі Університету Падерборну та Університету технологій і будівництва м. Бремена (Німеччина) було проведено стажування представників ВНЗ та наукових установ з питань дидактичних аспектів розроблення та впровадження дистанційних курсів з розвитку екологічної компетентності педагогічних працівників професійної школи.

Другий та третій день стажування були присвячені питанням роботи з відходами житлових кварталів. Учасники заходу вивчали досвід і діяльність Муніципального управління відходами й очищенням міста в Падерборні. Спеціалісти управління проводять інформаційні заходи про особливості сортування сміття, переробку відходів та важливість таких «кроків» для навколишнього середовища. Консультант з обробки відходів **Метхільд Хопмайер** розповіла про освітні заходи в сфері охорони праці у школах регіону та презентувала територію управління.

Керівник Центру відновлення та утилізації відходів округу Падерборн розповів про напрями й специфіку діяльності Центру та влаштував екскурсію у виробничі цехи підприємства. Учасники проекту мали змогу спостерігати триетапний процес перероблення відходів для забезпечення його ефективного повторного використання. Консультант по обробці відходів Центру **Анетте Хербст-Кьолер** повідомила, що в школах Вестфалії співробітники сміттепереробних підприємств разом з науковцями Університету Падерборну активно проводять інформаційні заходи та практичні заняття для учнівської молоді. Найбільшу популярність має практичне заняття з утилізації мобільних телефонів та електронних пристроїв: учні розкладають ґаджети на найменші деталі, розділяють їх та визначають спосіб їх утилізації. Пані Хербст-Кьолер представила й навчально-методичне забезпечення практичних занять, що складається з набору відходів різного типу, папки з практичними завданнями та компакт-диску. Як і пані Хопмайєр, так і пані Хербст-Кьолер підкреслила, що саме учнівська молодь є їх найактивнішою цільовою групою, так як має вплив й на представників інших цільових груп – батьків, родичів, сусідів й інших дорослих. Отже, навчаючи молодь, спеціалісти одночасно звертають увагу більшого загалу на проблему сміття та його перероблення. Експерти також наголошують, що екологічна свідомість саме підростаючого покоління є украй важливим чинником для майбутнього планети загалом.

На заняттях в Інституті технологій і будівництва м. Бремена учасники досліджували «навчальні поля» у підготовці спеціалістів за робітничими спеціальностями та специфіку організації навчального процесу з їх урахуванням. Доктор **Бремер** повідомив, що наближення професійної освіти до виробничого навчання спричинило зміни структурування предметів, а саме: зміст предметів має більш прикладне значення й обмежується певними виробничими завданнями. На перше місце виходить використання набутих знань під час виконання професійної діяльності. Тому головним завданням викладачів є не передача знань, а розвиток в учнів здатності розв'язувати виробничі проблеми. Саме це, за словами доктора Бремера, наразі й закладається в основу підготовки викладачів для сфери професійної освіти і навчання Німеччини. Викладачі та інструктори Технологічного центру (м. Бремен) й професійної школи (м. Бремерхафен) ознайомили стажистів з особливостями організації навчального процесу за дуальною системою з урахуванням «навчальних полів».

Варто зазначити, що індивідуальний підхід до потреб кожного учня реалізується саме через навчальні програми, які дають змогу формувати зміст навчання таким чином, що кожен учень має можливість отримати освіту саме того рівня, який є необхідним для реалізації його особистих професійних здібностей. Водночас дуальна система передбачає матеріальну підтримку учня, так як за свою професійну діяльність уже під час навчання він/вона отримує заробітну плату.

Науковці відділу енерготехнологій вищої школи міста Бремерхафена доповіли про отримання електроенергії від вітрових установок на морі. Спеціалісти повідомили, що останнім часом, унаслідок установки вітряків на суходолі в Німеччині з'явилось таке поняття, як «забруднення горизонту». Саме цей факт спонукав їх до «переміщення за горизонт» (не ближче, ніж 45 км від побережжя). Монтаж та обслуговування вітрильників передбачає дослідження й екологічних аспектів (морське дно, флора та фауна, сезонне переміщення птахів тощо), які проводять спеціальні служби.

Відповідно до програми проекту «Еко БРУ» подальші етапи стажування будуть проведені у спеціалізованих навчальних закладах учасників проекту від країн ЄС у лютому-березні 2016 року.

Валентина РАДКЕВИЧ, *доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*

Сніжана ЛЕУ, *молодший науковий співробітник лабораторії зарубіжних систем професійної освіти й навчання Інституту професійно-технічної освіти НАПН України*